

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primeroma zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 15 v Medija-tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gi. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gi. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Florijanske ulice št. 44.

Izida po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Mesec kimovec in „Slov. Narod“.

Ravno pretekli mesec september se je nekaj imenoval „kimovec“. Od nekaj so bili v tem mesecu deželni zbori in šaljevci so zatrdovali, da je ime od tod, ker so poslanci nalogo imeli, vsem vladnim predlogom prikimovati. Od kar se je vstava okrepila in so liberalci korenjaki postali, in so si poslanci svojo nalogo ravno nasprotno mislili, namreč vsemu ustavljati, kar od vlade pride.

Zdi se nam, (pa ne da bi kdo zato kaj zameril!) da si letos „Narod“ prizadeva mesecu septembru spet k prvemu pomenu pripomoči. V št. 216 se nek J. V. trudi dokazati, da vključno lanski izjavi in letošnjemu 14/7 morajo narodni poslanci v deželni zbor iti, ter prikimovati temu, kar so vedno nepostavno imenovali.

Razlogi niso nikogar prepričali, (iz prepričanja jih gotovo tudi J. V. ni pisal), a vendar „Narod“ rahlo dvomečemu „Slovenec“ prav dvorljivo v obraz meče blamažo, preobračanje kozlov, bedastočo otročjo in kar je takih ljubeznivost v Narodovem slovarju. Eako ljubeznivost pové „Soči“. Saj pa tudi prav: take ničle, vbogi pritlikovci se podstopijo velikanskemu „Narodu“ zoper govoriti Quos ego!

Da bi jih pa vendar „Narod“ spreobrnil, se poniža do trdoglavcev ter jim, nevertim Tomažem, v zadnjem kimovskem listu svoje umotvorne razloge pripoveduje, ter dokazuje, da zaradi mnogo razlogov smeli so narodni poslanci brez vsakršnjega očitavanja vesti v zdajni deželni zbor vstopiti ter tako deželo obvarovati agitacij, razburjenosti in stroškov. Dixit „Narod“ et salvavit animam suam!

Pač res! sed non salvavit animas nostras. „Slovenca“ in „Sočo“ so njegovi razlogi in dokazi ravno tako malo prepričali, kakor J. V.—kovi. Recimo: (posito, non concessio) da bi se bil „Slovenec“ „v svoji otročji bedastoči“ predrznil take razloge proti „Narodu“ navoditi, radi bi iz-zagrima opazovali, kako bi „Narod“ sv. jeze trepetal, ter „Slovenca“ zdelal, da bi za prst zdrave kože na njem ne ostalo. In — pritrđiti moramo, da bi se nam „Slovenec“ kar nič ne smilil. Pa novodimo rajše nekoliko „Narodovih“ stavkov, naj bralci sami sodijo.

„Narod“ piše: „Poslancem se očita, da so se z vstopom izneverili“ (lanska izjava, letošnji sklep!). „Ali v politiki to ni tako strogo vzeti, kakor v privatnem življenji“ po slovenski v privatnem življenji lažnik, goljuf je v politiki bistroumen, zvit mož. „V politiki ni moč tirjat doslednosti“ (tedaj le tavanja po temi: šviga švaga čez dva praga). „V politiki se prša v prvi vrsti le po uspehu.“ (Tedaj je Bismark prav imel, da je l. 1866 Avstrijo napadel; prav, da je duhovnikom, cerkvam, samostanom kuzom njih premoženje poropal; prav imajo framasoni na Francoskem z enakim preganjanjem, Lah! da so si vzeli Lombardijo in Venecijo itd. I zakaj ne? Vspeh so imeli.) „Vesten poslanec bo pozabil svoja privatna načela (pomišljanja jih zove „Narod“), samo če je v prid volilcem. (Glejte si no, zdaj naj še kdo trdi, da jezuiti učijo: finis sanctificat medium! To menda toliko hoče reči, kakor: Poslanec naj zapre domá v omaro svoje moštvo, božje zapovedi in svojo vest, preden gre v deželni ali ali državni zbor.)

„Narod“ sklene: „Naj bi bili narodni po-

slanci izostali, kaj bi bil nasledek? Deželni zbor bi ne bil razpuščen, pač pa bi bile zaradi novih volitev neznanske agitacije, razburjenosti in volilci bi imeli mnogo stroškov in zgube časa.“ V prvem ima „Narod“ najbrž prav — dež. zbor bi ne bil razpuščen; kar pa se tiče drugega: agitacij, razburjenost itd. „Narod“ nekaj ni bil tako rahločuten. Mar je li „Narod“ pozabil, koliko je že on včiniil vznemirjevanja in razburjenosti po deželi, med mirnimi Slovinci? Bog mu odpusti, pa daj, da mu kdaj zasveti pravo spoznanje. Bog naj pa tudi sodi, če ni „Narod“ sam zakrivil zdajnega deželnega zbora v svoji večini, ne sicer neposredno, ampak posredno s svojim nekrščanskim postopanjem, kterega je začel zdaj celó javno zagovarjati.

Ne pohujšajte nam naroda!

„Slov. Narod“ je zadnjič (v petek) besedo izustil, ki nas je kar osupnila, in proti kateri moramo odločno protestirati. V zadnjem našem listu smo le na kratko rekli, „da „Narodovi“ razlogi sami sebe obsojujejo“. Danes hočemo to svojo sodbo opravičiti. „Narod“ je namreč rekel, da v politiki dana beseda ne velja tako, kakor v privatnem življenji, in da ni treba besede držati, ker pri politiki se gleda le na „uspeh“. Ako se nam hoče označevati taka morala, taka pravnost, taki nazori, potem moramo pač glasno zaklicati: „ne pohujšajte nam naroda!“ Do zdaj naš narod še ni slišal takih nauk iz narodnih časopisov; kdo se predrzne, narod pitati z nazori strupene nenravnosti? Kar „Narod“ trdi, da v politiki ni treba poštenosti, da odločuje le vspeh, to ni samo nekrščansko, ampak tudi po-

Flavija.

Prizori krščanskega življenja iz četrtega stoletja.

A. Hurel. Pred. Vilinski.

X.

„Initia dolorum“.

(Dalje.)

Občina aventinskega hriba, ki se je bila pomnožila za vse kristjanske udove in device nezmernege mesta, slišala je trepetaje hrupni šum prihajoče povodnji, ki je žugala, da jo pogoltne. Natornega strahu in prirojone sramežljivosti trle so se vse one gospe in Boga rotile, da od njih odvrne najhuje zloz, gubo časti.

Nebrzdani vojščaki segajo po ženskah, ki so bolj mrtve kakor žive. Bog je dal milost nekterim svojim služabnicam, da je barbarjem v roke padlo mrzlo truplo. Drugim je dajala obupnost nečloveško moč, da so po levje se borile do konca, t. j. do smrti. Druge zopet so pobegnile, vse ovire premagavši, z mesta moriji in ognju zapadle.

Toda ah, ušle so nevarnosti, da padejo v drugo še večjo. Ušle so zaradi bogoropnih napadov, da bi padle v grozovito sramoto.

Preganjanim, obdanim, zajetim, k vodi potisnjenim ni ostalo drugega, ko va-njo skočiti; brez pomude si izvolijo smrt v valovih, raje, kakor da bi trpele onečastenje.

Veliko število njih je valil Tiber naprej po svoji strugi in na raznih krajih je bilo videti na površju plavajoča trupla Kristusovih nevest.

Tudi Flavija je bila hitela na Aventin. Skrbela jo je osoda svojih prijateljic, hotela je z vso občino moliti. Razum tega je mislila, da bode varnejša ondukaj gori, kakor pod materno streho, sredi zbegane družine.

„Česa bi se imela bati, mislila si je v svoji priprosti, tudi od surovih vojščakov nedolžni čredi neoboroženih, slabih žensk, ki so ponižno oblečene, sramežljive v zadržanju, pokritega obraza, pod eno strehe živeče, ki nima krasote posvetnega življenja“.

Taka zmota bi bila za-njo lahko postala osodepolna. V nevarnosti, v gneči, otrpnjena, menila je, da je že onemogla, kakor golobica v jastrebovih krempljih. V tem hipu se pri-vije iz nje prs krik neznaanske sile. Na ta klic, ki je dal spoznati kristjansko sramežljivost in starodavne rimske krvi ponositost, pri-

skočila je Metela, hči numidskega kralja, ki je z nenavadno močjo iz rok surovežev iztrgala hči Scipionov.

Obrnivši svojo mlado prijateljico, je ovarovala sebe in svoje tovarišice, tako veličastna je bila v onem trenutku nje postavnost, tako spoštovanje ukazujoč ne pogled in veličje vse njene osebnosti tako vzvišeno. Nikdar se še ni tako pokazala premagajočnost pravne sile nad telesno. Suroveži bili so okameneli in ostrašeni. Divji vojaki spominjali so na leve in tigre v okroglišču, ki so se ubogljivo in nežno ulegali k nogam kristjanov, svojih žrtev.

„Ne dotaknite se Kristusovih nevest“.

Samo to besedo je izrekla Metela in zadostovala je. Kristus — njegove neveste! Te besede so imele opanljivo moč, da so bili oni suroveži preuzeti neizrekljive očarjenosti. Domnevali so, da mora biti v njih kaka skrivnost in ker niso poznali besedi pomena, bili so še bolj prestrašeni. Njih silovita poželjnost je hipoma poglela. Prvikrat so čutili sramežljivost in spoštovanje. Pred sijajnim Metelinim veličanstvom pobesili so oči, popadali na trdo okorna kolena kakor otroci. V tem stanju bili so popolnoma premagani. Še roke bi bili v

občečloveških nazorih nenravno. Še divjaki imajo v vojski dano besedo za sveto. V vsih časih se je visoko čislala svetost dane obljube ali zaveze. Stare Grke so zaničevali, ker so nekatere krati dano besedo prelomili, ter jim očitali, da grška beseda ni nobena beseda (graeca fides nulla fides). Rimljani, dokler so bili še nepopačeni, so raje smrt pretrpeli, nego da bi bili zvestobo, besedo, ali storjeno pogodbo prelomili. Sam kralj Pir je rekel o Fabriciju, da bi se prej dalo solnce iz svojega tira premakniti, nego Fabricij od poti poštenosti. To je bila zlata doba rimske zgodovine. Pozneje so pač tudi Rimljani zapustili pot poštenosti in pravosti, ter so tujim kraljem dano besedo zvičajno prelomili. S tem so si pač pridobili morda kak začasen „uspeh“, pa v svoji notranji kreposti so začeli pešati in bližal se je vedno hitreje padec rimske države, in to le vsled vedno rastoče neuravnosti, ki je vse javno življenje okužila ter tudi naravno moč naroda slabila. Če je pa že v poganskih časih dana beseda za sveto veljala, koliko bolj še le potem, ko je narodom zasvetila luč svete vere Kristusove. Ta vera bila je vodilo za vse čine in državne postave v Evropi vsa stoletja, dokler niso vstali v novejših časih preroki materjalizma in brezverstva, ki so hoteli človeka zopet ponižati na stopinjo roparke živali, ter so rekli, da je močnejšemu vsigdar dovoljeno slabejšega napasti in pokončati; da laž, nezvestoba in prelomljena beseda ni drugzega, ko potrebna zvičaj, ki je človeku v boju za življenje ravno tako privoljena, kakor zverini. Ni nam neznano kako sodijo o tem n. pr. „Neue fr. Presse“, in z njo vsi judovski časniki znabiti so pisalci „Narodovi“ v takih brezverskih pa občerasirjenih časopisih čitali, saj taki nazori so kot vodilo „Naroda“ vsa leta prav očitni, zato se ne čudimo ravno, da se pri „Narodu“ sem ter tje take zmote nahajajo; ali tako očitno in resno zagovarjanje nekrščanskih načel nas je vendar le nekoliko osupnilo, ker je „Narod“ v boju za našo narodnost zmirom še neko idealnost ohranil, toraj zmirom še nekako za pravico vnet bil, ker se je sam za pravično stvar boril. Brž pa, ko je „Narod“ nastopil pota oportunistva, kažejo se na njemu žalostni nasledki: slabe, protikrščanske izreje, in zdaj

hoče take nazore celo med narod trositi in ga tako popačiti. Morda „Narod“ še sam ni premislil, kaj je govoril, toraj naj svojo besedo prekliče!

Po pregovoru „et meminisse juvat“ hočemo le še to omeniti, da je bil „Narod“ sam nekdan največji sovražnik oportunistva, naj se le domisli, kako je izdelaval kranjske poslance, posebno Luko Sveteca, zavolj tega, ker so se vdeleževali sej državnega zbora. Tačas je prinesel „Narod“ celo vrsto člankov pod naslovom „vade mecum, Luka Svetec!“ in v teh člankih je kaj ogujevito pobijal tisto oportunistvo, kterega zagovornik je zdaj sam postal. Kaj pa, da je „Narod“ takrat prav imel, in prav ima tudi zdaj, kajti „Narod“ ima zmirom prav, akoravno se mu primeri, da v teku časa ravno nasprotno stvari zagovarja! Kaj hočemo: „tempora mutantur et „Narod“ mutatur in illis“.

Ker se pa „Narod“ že toliko upira na „uspeh“, ter vsak čin zagovarja, samo da ima dovoljen uspeh, moramo ga pač prašati, kakošen „uspeh“ si on obeta od politike oportunistva in slabotnosti? Kaj sta Dalmatincem pridobila s svojim oportunistvom tista dva Dalmatince, ki sta glasovala za volilno reformo? Nič nista pridobila, pač pa sta svojemu in drugim deželnim zborom zapravila prejšnje pravice. Kakov „uspeh“ imajo pokazati oportunistki Rusini, ki so vedno z ustavoverci glasovali? Do danes še niso ničesa dosegli. Kak „uspeh“ ima oportunistvo hrvaške vladne stranke? Tak uspeh, da jim bo ogerska vlada še tiste pravice vzela, ki so jih do zdaj imeli! Nasprotno pa vidimo pri Madjarih in južnih Dalmatincih, da kdor se za svojo stvar odkrito in možato potegne, jo tudi doseže. Tega nas uči zgodovina vseh časov. S kakošnjo pravico zamore potem „Narod“ svojo politiko zavolj „uspehov“ zagovarjati, ko vendar tistih „uspehov“ nikjer ne vidimo, in jih od take politike tudi ne moremo pričakovati! Desetkrat smo že rekli, da se imamo uspehov le potem nadejati, kedar nas bo vlada spoštovati začela, tega pa ne bo storila, dokler se bomo tako boječ obnašali, dokler se za svoje pravice ne bomo bolj krepko oglasili. Zdi se nam toraj, da je naša politika tudi glede „uspehov“ večega priporočila vredna. Dobro piše v tej zadevi ljublj. dopisnik „Soče“, ko pravi, da

moramo naš politični boj zopet tam pričeti, kjer smo ga o nastopu Tasffeja pretrgali. Mi moramo skušati, da se toliko okrepimo, da bo vsaka vlada morala našega prijateljstva iskati ne pa mi njenega. Čemu beračiti zato, kar je našega, pravico tirjajmo glasno in možko.

Pa — čemu volilce vznemirjati! Se ve da vsak boj vznemiruje pa pošten, pravičen boj tudi oživlja in moči vtrjuje. Če se „Narod“ tacega „vznemirjevanja“ boji, potem naj politiko raje na kol obesi; bolje bode na vsak način, kakor naš narod „vznemirjevati“ s tako nekrščanskimi nazori, ter ga pačiti in pohujševati. V take nasprotja se zaplete človek, ki se poprime politike oportunistva!

Prošnja za posvečevanje nedelj in praznikov.

Blizu 200 delavcev se je zbralo v Aussigu na Češkem, ter so sklenili odposlati na državni zbor sledečo prošnjo za posvečevanje nedelj in praznikov: „Do visocega državnega zbora se obračamo z nujno prošnjo, naj on zato skrbi, da se bo delavskemu stanu ohranil dan počitka, ki je nedelja, ker to je edini odpočitek trdo delajočih stanov. Ker se pa v novejšem času delavci tudi ob nedeljah silijo k delu, treba bo postavne brambe za praznike in nedelje, kakor je to že v Ameriki in Angliji. Postavno naj se nedeljsko delo prepove. Svojo prošnjo pa opiramo na sledeče razloge: 1. Spoštovati se mora naša človeška pravica. Ne sklada se z našo človeško dostojnostjo, ako smo dan na dan vpreženi pri trdem delu brez ozira na nedelje in praznike. Na tak način se tudi naše telesne moči prezgodno porabijo in potratijo, in komaj nam je dan v letu dovoljen, v kterem bi zamogli svoje oči kviško povzdigniti in se domisliti, da smo za kaj višega rojeni; da nismo sami stroji, ampak pametni, čuteči in misleči ljudje. Ne sramujemo se svojega dela in se ga ne bomo, pa nekaj počitka mora človek imeti, da se njegov duh zbere, kar pri trdem delu in veliki utrujenosti ni mogoče. Človek brez viših misli pa postane neumen in nenraven, zato so postavodajalci že v prvih časih določili nekatere dneve, v kterih se ni smelo delati. 2. Imamo to pravico pa tudi kot kristjani. Rojeni in

okove pomolili. Storili so še kaj boljšega; ponudili so čelo svoje krstu. Nekaj dni potem sklanjali so glave pod oživljajočo vodo ti sigambri, da molijo, kar so požigali in požgo, kar so molili.

Spreobrnitev celega ljudstva imela je vir v naročju one domače cerkve ali one samostanske občine. Iz nje je izhajal prvi tok tistega neizmernega morja kristjanske vere, ki je imel vse preplavivši barbarski svet prenoviti in rimljansko državo namesiti.

Med tem je bival Eusebij v Galiji stvari opazujoč. Tjekaj so mu dohajala pisma svojih učenk. A dohajala so vedno redkeje in slednjič je prenehalo vse dopisovanje. Eusebij je vedel, kaj je ovira. Brez dvojbe so bili tekci ustavljeni, jim pisma jemane, iz česar je sklepal, da se vojna krđela bližajo Rimu.

Kaj je neki z njegovo drago čedo, z njegovim aventinskim samostanom? Kaj je s Flavijo, stvarjo vedne skrbi njegove? Prav velik je bil strah Eusebijev zarad tega. Slednjič zve po občni govorici in po hudem potresanju vsega sveta, da je padel Rim. O tem ga je preuzela smrtna britkost; a zvedevši vse posamnosti one strahovite nesreče, ki so se mu zdele kakor valovi, ki eden družega

pode in s svojimi rastočimi krogi zaznamljajo globočino, kjer se je ladja utopila, bila je njegova bolečina brezkončna. Vsak dan so hitele njegove misli k svojim prijaticam, njihovih pisem pričakujoče.

Toda ah, prazni bili so vsi upi, prazne vse bojazni! Nikakih pisem ni bilo več od od njih. Ubežniki so mu pravili nekega dne, dasi marsikaj pretirajoči, žalibog le prerisnične britkosti domače cerkve in njegova živa domišljija mislila si je strašan konec. Sedaj je mislil, da je vse pomrlo in v tej misli, ga je potrdil Metelin molk in Flavije in drugih dopisovalk. Sklenil je popolnoma odmeti svetu, na kterega ga kar nič ne veže. Potrte duše in po tresliki velega telesa podal se je brez pomude v puščavo, v oni globoki in nemi grob, v kterem mu je imelo življenje ugasniti med učenjem, molitvijo, molčanjem in pozabljanjem.

XII.

Biondo era e bello e di gentile aspetto.

Velika množica pregaanih družin, zapuščaše Rim in rimsko zemljo, begala je v okrajine, upaje da tukaj najde zavetje in domovino. Ah, domovine za-nje ni bilo nikjer več.

Gledč zavetja imeli so tudi malo izgleda. Po velikih nesrečah, ki so državo zadele, se je podložnost namestnikov tako razrušila in razvezala, da je postala iz pretorjev, prokonsulov brez nadzorstva. Njih največja želja je bila, da iz ubežnikov, kolikor največ mogoče, denarja izžmo in potem zapode.

V Siciliji je Heraklian, vredni naslednik Vérov, na svojo roko s pregnanci kupčeval. Njegova skopost bila je tolika, da se ni strašil nikakega bogoropa. Na ortigskem otoku oplenil je tempel Dianin pa Minérvin; zadnjega vrata bila so z zlatom in slonokostjo uložena in polna poobešenih najdragocenejših darov, katerim je zanašal celo Marcél, postavši mesta gospodar.

S pregnanci je ravnal Heraklian različno. Bogate je oropal imetja; ubogim pa je nastavil to-le grozovinsko zanko.

Sirski trgovci, kteri so veljali za najspohotnejše med ljudmi, prihajali so od časa do časa redno v Palerm. Heraklian je vrgel mrežo ukazavši, da se imajo prijeti vse mlade deklice in pograbititi mlaje ženske in njim prodati. Cena se je ravnala po lepoti, po mladosti in po rodu. To zadnjo črto so posebno dobro umevali prefektovi pomagači.

izgoreni smo kot kristjani. Že tisoč let vlada v naših deželah krščanska vera, na to se opira tudi naša država. Sklicujemo se toraj le na staro, tisočletno pravico, ako zahtevamo povečevanje nedelj in praznikov. Marsikteri dogodki so šli preko naše države skozi stoletja, pa posvečevanje praznikov se je skozi vse čase ohranilo. Zdaj so pa nastopili za delavske stanove tako trdi časi, da se nam celo ta pravica že jemlje; zato prosimo, naj nas država postavno brani“.

Prav tako: naj se delavci sami potegujejo za svoje naravne in kršanske pravice in gotovo se jim ne bodo odrekale, če se bodo le vstrajno za-nje potegovali.

Politični pregled.

V Ljubljani 3. oktobra.

Avstrijske dežele.

Deželni zbor **tirolski** je sprejel postavo, vsled katere bodo dobili kaplani v mestih volilno pravico. Velikanska v resnici je krivica, da star penzijost, ki mestu v ničem ne koristi, se le sprehaja in razne vina poskuša po gostilnah, ima volilno pravico, nasprotno pa je nima mestni kaplan, ki ima posla dovolj ter stoji na visoki socialni stopinji. On ki tako močno upliva na duševni razvoj in na nravnost celega prebivalstva, izključen je od javnega političnega življenja. Tirolski deželni zbor je zdaj to krivico popravil, upamo, da bo isto storil tudi kranjski deželni zbor, kečar bo njega večina spet narodna.

„**Narodni listi**“ v Pragi so slabe volje, ter menijo, da se vnovič bliža ustavoverna (nemškuterska) vlada in preganjanje Slovanov. Omenjeni časnik misli, da so se zadnje čase le zato Slovanom nekoliko prijazne kazali, ker se je bilo bati vojske z Rusijo, in da bi v tem slučaju Slovani ne postali nezvesti, hoteli so jih nekako potolažiti; odkar je pa po shodu v Gdanskem nevarnost vojske z Rusijo minula, ni več potreba, laskati se Slovanom, in tako se bo zapeljal državni voz zopet v navadni tir nemškutarenja in centralizma. Ne vemo, na kaj češki list obupne misli na slanja, vendar pa nemogoče tudi ni, toraj pripravimo se za časa na nove boje!

Grabili so jih speče sli pa jih izvabili v kako nastavo ali pa jih siloma prijeli pri belem dnevu, ukljub upora in vpitja, da jih prodajo tistim umazanim kupcem, ki so hoteli, da da jih razpostavijo na suženjskih trgih Persije in Mesopotamije.

Taka hudodelska kupčija zamogla je trajati oni čas pred obličjem vsega omikanega sveta in skoro pred očmi cesarjevimi. Tako velika je bila državna zmešnjava, da so se mogla goditi največja hudodelstva, a ne kaznovana biti. Sicer je bil pa Heraklian že takrat pripravljen, če bi trebalo, prapor upora dvigniti, kar je res pozneje storil.

Scipionova hči se je bila s svojo družino v luki Ostije ubarkala, da si mirneje deželo poišče. Od daleč na skilejskem obrežju pozdravljali so mesto Redžij, pa če so tudi poročila pesnikov o požirajoči Haribdi in o petju sirén resnična, kaj je bilo vse to v primeri z nevarnostimi, ki so jih čakale v Siciliji?

Toliko da priladajajo v Palčrm, bili so tudi ujete.

Le pod tem poročtvom so dobile svobodo, da so dale ogromne vsote v roke prefekta. Vse, kar je Emilija in nje otroci pri hitrem begu pobrala zlatnine in bisernine, izdalo je komaj,

Tudi v Inomostu na Tirolskem so napravili **obrtniki** svoj shod. Oni zahtevajo, naj se v trgovinskih zbornicah ločijo obrtniki od trgovcev.

Zanimivo je to, kar je mladi Plener v Hebu govoril. Ta mož hoče po vsej sili minister postati, zato je v Hebu govoril protitistemu nasvetovanemu „nemškemu klubu“, ker se boji, da bodo ti „Nemci“ prehudo nasprotovali, merda celo Avstrijo zanikali. Tega pa on ne sme storiti, če hoče kedaj minister postati. Tudi je zvedel, da nemški plemeni-taši na Češkem ne mislijo ustopiti v „nemški klub“, Plenarju se pa bolj varno zdi, če se oklepa teh grajšakov, ki imajo veljavo pri dvoru. Rekel je toraj, da bi se „nemški klub“ le potem priporočal, ako bi s tem stranka nič ne zgubila, ako bi nihče dosedajnih udov ne odstopil. Ako bi pa velikoposestniki vsled tega ločili se od nemško-liberalcev, potem bi bil tak klub celi stranki le v škodo. Zdaj ko je mladi Plener tako odločno izrekel se proti ustanovi „nemškega kluba“, zdaj ko je znano, da tudi grajšaki ne marajo pristopiti, postalo je zelo dvomljivo, ali se bo ta misel, ki jo je iztuhkala „Deutsche Zeitg.“, in s katero je v kozji rog ugnala celo Herbst, sploh kedaj uresničila ali ne.

Sloga ustavovercev, ki se vedno povdarja in ki jo je Herbst tako ginljivo oznanjeval, se bo menda pa tudi kmalo skrhala. Plener stoji na čisto drugem stališču ko Herbst. Da bi se pa Plener pri svojih pristaših ne zameril, oznanil je „boj do skrajnosti“ z dosedajno vlado.

Volilci so Plenerju ploskali. Pa čudno je, da so v istem kraju ploskali tudi Reschauerju, ki je ravno nasprotno povdarjal potrebo „nemškega kluba“. Na tako pohvalo politično malo izobraženih ljudi se pač ni treba dosti ozirati.

Gališki deželni zbor ni nič kaj prijatelj vladni nameri, omejiti občinske pravice in izročiti vso oblast okrajnim glavarjem. Minister Dunajevski si bojda prizadeva, da bi Poljake pridobil za vladni predlog. V deželnem zboru je poslanec Merunovič govoril zoper jude in imenoval njihove občine „skrivne družbe“, kojih predprave se morajo odpraviti.

da je bila pohlepnost tega jastreba za trenotek nasitena. Pobravlji ji zadnje vrednosti, predrznil se je celo tirjati, da mu Flavijo izroče.

Pri tem udarcu zgrudi se vsa družina obupovaje. Emilija se je rotila, da ji hčere ne vzamejo, dokler živi. Flavija pa je klicala Boga na pričo, da se bode upirala do smrti.

Prefekt boječ se, da ne bi mu ta bogati plen odšel, pustil je pregnancem malo pokoja.

Kaj naj pa ti začno? Na kaj se odločijo? Kamo beže?

Da bi ladjo z morščaki oskrbeli, ni bilo dosti premoženja. Potem pa, kje bi jo dobili na teh obrežjih negostoljubja? Kdo bi si spal vzeti jih na ladjo. Prevelika je bila njih britkost.

Raz sebe in trepetajoče tavale so ob bregu in kakor Trojanke pogledovale so tje na sinje morje, gorke solze prelivaje. Prežale so na jadro v nebju, preiskale najskrajnejši ovirke morskimi obali upajoče, da ugledajo kako ladjo, ako bi morale tudi same veslati. In ko bi drugače ne bilo, zdela bi se jim bila celo smrt v morju sladka v primeri s hudim, katero jih je čakalo.

(Dalje prih.)

Vnanje države.

O shodu v **Gdanskem** se še mnogo piše; skor vsi glasovi se zdaj vjamajo, v tem da se je tam pretresavalo vzhodno vprašanje. Gotovega se ne more nič vedeti; vse je tako tiho, da se bojimo kar na enkrat nenavadnega iznenadenja.

Poročali smo že o ustanovi **upravnega sveta** v Bolgariji. Ta upravni svet obstoji iz osmih udov, katerih štiri imenuje knez, štiri pa voli ljudstvo. Tudi ministri se smejo udeleževati obravnave tega sveta, pa le dotični minister, o kterega zadevi se obravnava, ima pravico glasovanja. Upravni svet ima tak delokrog: 1. On odgovarja na vprašanja, ki mu jih ministerstva stavlja, 2. on presodi, kake postave naj sr „sobranju“ v potrjenje predloži; 3. izdelati ima gospodarstveno načrte; 4. on odločuje pri upravnih preprih; 5. pregleduje državne račune; 6. rešuje pritožbe zoper uradnike in uradne določbe; 7. slednjič ima knezu naznaniti, če se je kje ustava prelomila.

Albanci so začeli bolj in bolj uvidjati, da se je treba tudi njim odtrgati od turške države, kakor to nameravajo in so deloma že izvržili drugi balkanski narodi, Srbi, Bolgari in Grki. Nek Albanec Jusuf Al Bey hoče v Sofiji ustanoviti list „Tarla“, ki bo v arbanškem jeziku zagovarjal samostojnost albanskega naroda pod ruskim pokroviteljtvom. Karakteristično je, da imajo tudi Albanci do Rusov največ zaupanja.

Izvirni dopisi.

Pod Čavnom, 1. oktobra. (Tako želim da bi se ta dopis imenoval.) Redko kedaj se čita v kakem časniku novica iz naših pokrajin pod tem naslovom; kaj govorim, tudi pod drugimi se redko kedaj prikrade kakšen dopis, a še takrat jih resnica v oči bode, kaj hočem, saj je navadno od nekdanj pri nas Slovincih, da se zatira, kar je resničnega in svete pravice z nogami teptajo.

Ne morem si kaj, da bi ne spregovoril o naših težnjah in nadlogah, katere nas čestokrat napadajo, da, skoraj bi rekel, še bolj v obilnejšem številu, kakor katere druge sosedo, kateri ne občutijo vsakovrstnih nadlog, kakor ravno naša podčavenska stran; — katera nas tako tare leto za letom, nekatere krati bolj spomladi, a vselej tudi takrat ne izostane, kadar je kaj pridelka še na polju, in to je ravno tista strašanska „burja“ ki včasih tako silovita pride, in traja po več dni, da nam včasih več zla provzroči nego 3—4 tedne trajajoča „suša“, kajti „burja“ se ne ogiblje močno zemljatih njiv, in globoko vkoreninje-ega košatega sadnega dravja, marveč ona vse dolomi in izruje, da celo stari hrast in plodunosni kostajni, morata nekoliko vrhov žrtovati, čestokrat tudi svoje močne korenike na površju sušiti, tako, da vbogi kmet zgubi up še kedaj več videti enakih dreves na onem mestu; o drugem že skoraj ni treba več govoriti, kečar se morajo taki velikani pripogniti strašanki burji Kraški.

Vboga koruzal kolikokrat se mora zdaj na edno zdaj na drugo stran poleči, in vsa pohabljena od večkratne „burje“ pozno jeseni zori, a še takrat vdobimo ž nje same, skoraj gole „kocle“, kajti kolikokrat „burja“ nagne tolikokrat se ji korenine na nasprotni strani potrgajo, in vsled tega ne more uspešno rasti in o svojem času zoriti; a slednjič pride še, kadar so stebila že skoraj zrela, ter obere vsa peresa tako, da gole palice ostanejo. Kaj pa

se zgodi sè sadjem in grozdem, katero oboje občuti prej njene vdarce kakor vse drugo.

Sedaj naj bi prišli oni gospodje z Dunaja ki vidijo naše in briske zgodnje češnje tam prodajati, kateri so poslali onega gospoda, ki je bil v stanu v 28 dneh vse naše goriške kotiche pregledati in v boljše razrede potisniti, kakor je že cenilna komisija popolno zadosti storila. Potem so še drugi, ki imajo tudi nekaj gospodarskega greha pri tem, posebno predsednik deželne komisije, kakor nam naznanja cenilec iz Goriškega okraja v svojem dopisu od 25. julija, v 170 šte. „Sl. Naroda“ — kateri bi nam bil mnogo lahko koristil s svojim odločilnim glasom, ker je bilo ednako število glasov „za“ in „proti nasvetovani tarifi in preloženju od dotičnega deželnega poročevalca“. —

Kaj hočemo, kedar se že taki ne zavedajo svojih pravic in „koristi“, če so nekatere občine take moze izvolile „da se Bogu usmili“! tukej v nekteri občini Podčavenski. Izrazi, n. pr. „To zemljišče je moje, denite jo v zadnjo vrsto“, „ta posestnik je bogat, naj le več plača“, itd. Samo to naj mi bode še dovoljeno, opomniti, da bi gospodje, nekaj, ki bodo ali morda so že izvoljeni, za reševanje reklamacij dobro v poštev jemali našo „burjo“, katera nam Podčavencem vsako leto skoraj polovico, nekatere ktrati tudi več pobere. Še mnogo bi se dalo spregovoriti, pa naj bode tudi kaj za prihodnjč.

Podčavenski.

Domače novice.

V Ljubljani, 4. oktobra.

(Kranjski deželni zbor.) III. seja. Deželni predsednik naznanil, da je Nj. velič. imenovalo gospoda Petra Grasselija za namestnika deželnega glavarja, sprejemši odpoved g. dr. Bleiweisa. Poslanca dr. Bleiweis in Dollhof prosita za odpust. Vprašanje zaradi žumberškega okraja, ali ta spada pod Kranjsko in Hrvatsko, bilo je izročeno v poročilo upravnemu odseku. Isto tako prememba domovinske postave. Poslanec Potočnik je v izvrstnem govoru povdarjal potrebo železnice Trst Loka, ter jej prednost dajal pred predlisko črto. Njegov predlog, naj se izvoli poseben odsek, ki bo o tem poročal, bil je skor enoglasno sprejet. Poročevalec Kaltenegger je govoril v smislu deželnega odbora za preustrojo deželne blagajnice. Med tem je g. deželni predsednik naznanil, da je došlo pismo od vlade, v katerem se ona na vprašanje deželnega odbora pripravljeno kaže, prevzeti deželno blagajnico v svojo skrb. Kako se bota vlada in deželni odbor pogodila, bomo še le videli. O mostu čez Kolpo pri Vinici so govorili poročevalec Dežman, potem Lukmann, Navratil in Zavinsk. Ker je že hrvaška vlada dovolila precejšnje svoto za zidanje tega mostu, ni mogla naša dežela zadržati, toraj se je svota dovolila z nekim dostavkom Luckmanovim. Končno so se vršile volitve v nasvetovane odseke.

(G. vodja R. Dolenc) pride v torek 4 t. m. v Semič, kjer bo v sredo vinograde ogledoval, v četrtek in petek pa bo zjutraj in popoldne javno o trtojeji in o kletarstvu predaval, v saboto pa gre z istim namenom v Črnomelj in Metliko.

(Obrtniško društvo za Ljubljano.) V soboto zvečer se je zbralo blizo 40 obrtnikov na Perlesovem vrtu, da se dogovoré o ustanovi obrtniškega društva za Ljubljano. Predsedeval je tiskar Klein. Govorili so Regali, Klein, Že-

leznikar, Rudholzer, Dreise itd. V začasni odbor so bili voljeni gospodje Klein, Skrbinec, Kunc, Železnikar, Žitnik, Šturm, Sark, Potočnik, Hubmajer, Rudholzer in Dreise. Ta začasni odbor bo izdelal pravila, ter jih predložil vladi v potrjenje.

(Stari otroci.) Neka hiša na štentjakovskem obrežji ob Ljubljani bila je te dni enkrat vsa ozalšana s zastavicami. Ljudje so se ustavljali in popraševali, kaj to pomeni: ali imajo pri starem majorju krat ali godovanje ali kali? Pa ni bilo družega, ko veselje nad neko prijateljico, ki se je srečno iz kopelji vrnila, in to sta počastila stari major in majorka z zastavami. Ljudje morajo svoje veselje imeti.

(Poskušen samomor.) Kakor „Laib. Ztg.“ poroča, hotela se je v nedeljo neka ženska z žveplenkami ostrupiti. Potrgala jim je glavice ter jih nekaj pojedla. Odnegli so jo v bolnico.

(Dimnik se je vnel) v nedeljo na št. peterskem predmestju v hiši št. 31. Ogenj bil je kmalo pogasjen.

Razne reči.

— Kakošnje so na Ogerskem železnice. Ogerski listi pripovedujejo: Popoldne je odšel vlak iz Deesa, da bi došel ob devetih v Kološvar. Priklenili pa so med potjo še 70 voz in parovoz ni mogel več vleči. Mali parovoz je pihal in kašljal, pa ni mogel nikamor naprej. Na to so se ga popotniki usmili, so izstopili in začeli tiščati, da je slednjič vendar začel počasi naprej lezti. Pri Valašuti pa je parovozu popolnoma sape zmanjkalo, ker ni bilo več vode v stroju. Ljudje so zdaj začeli vodo vkup nositi in v parovoz ulivati, tako da se je vlak zopet počasi začel naprej pomikati in konečno vendar srečno dospel v Kološvar — o polnoči, namesto ob devetih. Res je pač, kar pravi prislovica: extra Hungariam non est vita, et si est vita, non est ita.

Tržne cene v Ljubljani.

Pšenica hektoliter 9 gld. 10 kr.; — reč 5 gl. 85 kr.; — ječmen 4 gld. 56 kr.; — oves 3 gld. 09 kr.; — ajda 5 gl. 36 kr.; — proso 4 gl. 70 kr.; — koruza 5 gld. 80 kr.; — krompir 100 kilogramov 2 gld. 50 kr.; — fižol hektoliter 7 gld. — kr. — masla kilogram — gld. 90 kr.; — mast 84 kr.; — špeh frišen 74 kr.; špeh prekajen 78 kr.; jajce po 2 kr. mleka liter 8 kr.; — govedine kilogram 56 kr.; — telečnine 52 kr.; — svinjsko meso 58 kr. — Sena 100 kilogramov 2 gld. 14 kr. slama 1 gld. 69 kr.

Velika razprodaja

50% ceneje, ko navadno.

Dober kup ure

Jaz pošiljam ure proti poštnemu povzetju, in komur ura ni všeč, dam denar nazaj. Torej je kupčija brez nevarnosti.

1 cilindur-ura iz sreberna niklja in z verižico, prej 12 gl., zdaj 5 gl. 25 kr.
1 ura na svidro iz srebernega niklja z verižico, prej 15 gl., zdaj 7 gl. 25 kr.
1 srebrna remontoir Washington ura z verižico, prej 30 gl., zdaj 15 gl.
1 srebrna ura na svidro z patentiranim kolesjem in verižico, prej 25 gl. 11 gl. 25 kr.
Zlata ura za gospe, prej po 40 gld., zdaj po 20 gl. z veriži okoli vratu.

Zlate remontoir ure prej po 100 gld., zdaj po 40 gl.

Za 5 let dober stojm.

(1)

A. Fraiss,

Wien, Rothenurmstrasse 9, gegenüber dem erzbischöflichen Palais.

Katoliška bukvarna v Ljubljani

(stolni trg 6)

priporočuje sledeče šolsko blago, izdano po J. Lapa netu:

Pisanke:

- 1) Pisanka za slovensko lepopisje (Slovenische Schönachreibheft) za vse stopinje ljudske šole velja 100 kosov 1 gl. 30 kr., posamič 2 kr.
- 2) Pisanka za nemško lepopisje (Deutsches Schönachreibheft) za vse stopinje ljudske šole velja 100 kosov 1 gl. 30 kr., posamič 2 kr.
- 3) Pisanka za slovensko pravopisje za nižji stopinji (Slovenische Rechtschreibheft auf der Unterstufe) velja 100 kosov 1 gld. 30 kr., posamič 2 kr.
- 4) Pisanka za nemško pravopisje na nižji stopinji (Deutsches Rechtschreibheft auf der Unterstufe) velja 100 kosov 1 gl. 30 kr., posamič 2 kr.
- 5) Pisanka za pravopisne in spisne vaje (Schreibheft für Rechtschreib- und Aufsatzübungen) velja 100 kosov 1 gl. 30 kr., posamič 2 kr.
- 6) Računska pisanka z naštevanko („enkrat eno“). (Te pisanke imajo 16 strani, 14 je za pisanje porabljenih.) Velja 100 kosov 1 gl. 30 kr., posamič 2 kr.
- 7) Domače naloge (Hausaufgaben) — pisanka s črtami 32 strani z modrim ovitkom in napisanim zavitkom velja 100 kosov 2 gld. 90 kr., posamič 4 kr.
- 8) Domače naloge (Hausaufgaben) — čista pisanka s podkladom (listkom z debelimi črtami), 32 strani z ovitkom in napisanim listkom velja 100 kosov 2 gl. 40 kr., posamič 4 kr.

Risanke:

- a) Za nižjo stopinjo:
- 1) Prva risanka (Erste Zeichentheke). Priredjena po Grandauerju, I., II. in III. zvezek, (pike 1 cm. narazen) velja 100 kosov 3 gl. 10 kr.
 - b) Za srednjo stopinjo:
 - 2) Druga risanka (Zweite Zeichentheke). Priredjena po Grandauerju, IV. zvezek, (pike 2 cm. narazen) velja 100 kosov 3 gl. 10 kr., posamič 4 kr.
 - 3) Tretja risanka (Dritte Zeichentheke). Priredjena po Grandauerju, V. zvezek, pike 4 cm. narazen velja 100 kosov 3 gl. 10 kr., posamič 4 kr.
 - 4) Četrta risanka (Vierte Zeichentheke). Priredjena po Grandauerju, VI. zvezek, (brez pik, z razdeljenim okvirjem) velja 100 kosov 3 gl. 10 kr., posamič 4 kr. (3)
 - c) Za višjo stopinjo:
 - 5) Peta risanka (Fünfte Zeichentheke) s čistim papirjem velja 100 kosov 3 gl. 10 kr., posamič 4 kr.

Domovinoslovje 12 kr.

Občna zgodovina 25 kr.

Nauk o gospodinjstvu 40 kr.

Ravnokar je izšlo, ter se dobiva po podpisani bukvarni

Originelle, kurzgefasste, praktische Standespredigten,

von P. Franz Xaver Weninger, Missionär.

Cena 4 gl. 80 kr. Po pošti 4 gl. 95 kr. (Tretji zvezek, skupnih pridganskih del, omenjega pisatelja.) (1)

Kupci prejšnih del, blagovolijo naj nadaljevanje naročiti.

Isto tako izšlo je delo

Prestave najlepših cerkvenih himen, II. del.

Cena 30 kr., po pošti 35 kr.

Tudi prvi del se še dobiva, po 25 kr., po pošti pa 30 kr. Kdor ima samo prvi del, naj blagovoli naslednjega naročiti.

Katoliška bukvarna v Ljubljani.

V službo se v z a m e

pošten mladeneč

14—17 let star, kateri bi bil cerkvenikovega opravila vajen. Kje? pové opravništvo „Slovenca.“ (1)

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.